

ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ

Βρυξέλλες, 05.09.2005
COM(2005) 406 τελικό

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

Ενίσχυση των αεροπορικών συνδέσεων με τη Χιλή

1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Συνήθως, οι διεθνείς αεροπορικές μεταφορές διέπονται από διμερείς συμφωνίες μεταξύ μεμονωμένων κρατών. Ωστόσο, οι αποφάσεις του Δικαστηρίου των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων για τον “Ανοικτό Ουρανό” όπως ονομάζονται, της 5^{ης} Νοεμβρίου 2002, σήμαναν την απαρχή μιας εξωτερικής πολιτικής αερομεταφορών σε κοινοτικό επίπεδο.

Όπως τονίζεται στην ανακοίνωση “Προγραμματισμός της εξωτερικής πολιτικής αερομεταφορών της Κοινότητας”¹, οι συμφωνίες μεταξύ της Ευρωπαϊκής Κοινότητας και ορισμένων τρίτων χωρών θα έχουν τη σημαντική προστιθέμενη αξία **να δημιουργηθούν νέες οικονομικές προοπτικές με το άνοιγμα των αγορών και όσο το δυνατόν μεγαλύτερη προώθηση των δυνατοτήτων επένδυσης**. Οι συμφωνίες αυτές θα είναι επίσης ο καλύτερος τρόπος να εξασφαλισθεί θεμιτός ανταγωνισμός με την **προώθηση σύγκλισης σε ρυθμιστικά θέματα**.

Για τους λόγους αυτούς, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή πρότεινε να αρχίσει στοχοθετημένες διαπραγματεύσεις επιζητώντας να επιτύχει τη σύναψη διεθνών αεροπορικών συμφωνιών στις μεγαλύτερες περιοχές του κόσμου, με σκοπό να ενισχυθούν οι προοπτικές προώθησης της ευρωπαϊκής βιομηχανίας και να εξασφαλισθεί θεμιτός ανταγωνισμός, ταυτόχρονα δε να διευκολυνθεί η διαδικασία μεταρρύθμισης στη διεθνή πολιτική αεροπορία. Το Συμβούλιο, στα συμπεράσματά του για τις εξωτερικές σχέσεις, επεσήμανε ρητά τη Χιλή ως υποψήφια χώρα, για την οποία θα ζητηθούν πιθανόν στο μέλλον διεξοδικές εντολές διαπραγμάτευσης.²

Η Χιλή, χώρα που έχει ήδη συνάψει συμφωνία σύνδεσης με την Ευρωπαϊκή Κοινότητα με την οποία θα δημιουργηθεί χώρος ελεύθερων συναλλαγών έως το 2013, έχει ζητήσει την έναρξη διαπραγματεύσεων για μια διεξοδική συμφωνία αερομεταφορών με την Ευρωπαϊκή Κοινότητα. Με την **πολιτική που ασκεί στην οικονομία και τις μεταφορές με βάση τις ανάγκες της αγοράς και τα υψηλά ρυθμιστικά της πρότυπα**, η Χιλή υπόσχεται πολλά ως χώρα για μια συμφωνία αερομεταφορών νέας γενεάς με την Ευρωπαϊκή Κοινότητα.

Επιπλέον, η Χιλή έχει αποδείξει τη βούλησή της να προβεί σε μεταρρύθμιση του πλαισίου των διεθνών αερομεταφορών από κοινού με την Ευρωπαϊκή Κοινότητα, υπογράφοντας πρώτη παγκοσμίως ‘οριζόντια συμφωνία’ με την Ευρωπαϊκή Κοινότητα στο πεδίο των αερομεταφορών.³

Μια πιο διεξοδική συμφωνία αερομεταφορών με τη Χιλή θα ενισχύσει ακόμη περισσότερο τους εμπορικούς και πολιτικούς δεσμούς μεταξύ ΕΕ και Χιλής. Θα αποφέρει οικονομικά οφέλη στους αερομεταφορείς, τους αερολιμένες, το επιβατικό κοινό, τις επιχειρήσεις μεταφοράς εμπορευμάτων, τη βιομηχανία τουρισμού και γενικότερα την οικονομία τόσο της Ευρωπαϊκής Ένωσης όσο και της Χιλής. Επίσης,

---

¹ COM (2005) 79.

² Συμπεράσματα του Συμβουλίου της 27^{ης} Ιουνίου 2005 σχετικά με τον προγραμματισμό της εξωτερικής πολιτικής αερομεταφορών της Κοινότητας.

³ Η ‘οριζόντια συμφωνία’ αντικαθιστά, με μια συμφωνία σε κοινοτικό επίπεδο, διατάξεις των διμερών συμφωνιών περί αεροπορικών υπηρεσιών μεταξύ κρατών μελών της ΕΕ και της Χιλής, οι οποίες διαπιστώθηκε ότι είναι ασύμβατες με το κοινοτικό δίκαιο.

θα αποτελέσει εξαίρετη αφετηρία ενίσχυσης των αεροπορικών συνδέσεων με άλλες χώρες της Λατινικής Αμερικής στο μέλλον.

Με την παρούσα ανακοίνωση, η Επιτροπή συστήνει συνεπώς στο Συμβούλιο να την εξουσιοδοτήσει να διαπραγματευθεί, εξ ονόματος της Ευρωπαϊκής Κοινότητας, **μια διεξοδική συμφωνία αερομεταφορών με τη Χιλή με σκοπό το άνοιγμα της αγοράς και τη συνεργασία ή/και τη σύγκλιση σε ρυθμιστικά θέματα**, κυρίως σε πρωτεύοντα πεδία όπως η ασφάλεια και η προστασία στις αερομεταφορές, η περιβαλλοντική προστασία και η εφαρμογή ισότιμων όρων ανταγωνισμού.

Κατά τις διαπραγματεύσεις της ‘οριζόντιας συμφωνίας’ και τις διερευνητικές συζητήσεις, αναπτύχθηκε θετικό κλίμα μεταξύ των αεροπορικών αρχών της Χιλής και των υπηρεσιών της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, το οποίο δημιούργησε **εξαιρετική βάση για την έναρξη διαπραγμάτευσης μιας φιλόδοξης συμφωνίας αερομεταφορών με τη Χιλή**.

2. ΤΟ ΥΠΑΡΧΟΝ ΠΛΑΙΣΙΟ ΠΕΡΙ ΑΕΡΟΠΟΡΙΚΩΝ ΣΥΝΔΕΣΕΩΝ ΜΕΤΑΞΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑΣ ΚΑΙ ΧΙΛΗΣ

2.1. Διμερείς συμφωνίες περί αεροπορικών υπηρεσιών μεταξύ ΕΕ και Χιλής

Σήμερα, οι αεροπορικές συνδέσεις μεταξύ ΕΕ και Χιλής διέπονται από διμερείς συμφωνίες περί αεροπορικών υπηρεσιών μεταξύ της Χιλής και 11 κρατών μελών της ΕΕ⁴. Δεν υπάρχει νομική βάση για τις αεροπορικές συνδέσεις μεταξύ των υπολοίπων 14 κρατών μελών και της Χιλής.

Οι υπάρχουσες διμερείς συμφωνίες περί αεροπορικών υπηρεσιών αποτελούν ένα ασύνδετο πλαίσιο για τις αεροπορικές συνδέσεις μεταξύ ΕΕ και Χιλής. Ενώ ορισμένες συμφωνίες είναι πολύ φιλελεύθερες και δεν επιβάλλουν περιορισμούς στη συχνότητα των πτήσεων ή στον προγραμματισμό των δρομολογίων, άλλες προβλέπουν αυστηρή ρύθμιση των καίριων οικονομικών πτυχών, όπως εβδομαδιαία συχνότητα, προγραμματισμό των δρομολογίων και ναύλους. Αυτές οι διαφορές στο περιεχόμενο των διμερών συμφωνιών περί αεροπορικών υπηρεσιών των κρατών μελών με τη Χιλή οδηγούν σε **ανισότητα ευκαιριών για τους κοινοτικούς αερομεταφορείς**.

Το Σεπτέμβριο του 2004, μονογραφήθηκε συμφωνία μεταξύ της Ευρωπαϊκής Κοινότητας και της Δημοκρατίας της Χιλής σχετικά με ορισμένες πτυχές των αεροπορικών υπηρεσιών (‘οριζόντια συμφωνία’)⁵. Η ‘οριζόντια συμφωνία’ αποκαθιστά τις διατάξεις των διμερών συμφωνιών περί αεροπορικών υπηρεσιών που υπάρχουν μεταξύ κρατών μελών της ΕΕ και Χιλής, οι οποίες διαπιστώθηκε ότι ήταν ασύμβατες με την κοινοτική νομοθεσία. Συγκεκριμένα, αντικαθιστά τις διατάξεις που απαιτούν οι αερομεταφορείς να είναι υπό την κυριότητα ή τον έλεγχο υπηκόων

⁴ Βέλγιο, Δανία, Φινλανδία, Γαλλία, Γερμανία, Ιταλία, Λουξεμβούργο, Κάτω Χώρες, Ισπανία, Σουηδία και Ηνωμένο Βασίλειο.

⁵ COM (2004) 829, Πρόταση για απόφαση του Συμβουλίου για την υπογραφή και την προσωρινή εφαρμογή της συμφωνίας μεταξύ της Ευρωπαϊκής Κοινότητας και της Δημοκρατίας της Χιλής σχετικά με ορισμένες πτυχές των αεροπορικών υπηρεσιών. Η πρόταση εγκρίθηκε από το Συμβούλιο στις 27 Ιουνίου 2005.

ενός δεδομένου κράτους μέλους από μια ρήτρα περί ‘κοινοτικού αερομεταφορέα’. Η Χιλή ήταν **παγκοσμίως η πρώτη χώρα που συμφώνησε με την Ευρωπαϊκή Κοινότητα για μια ‘οριζόντια συμφωνία’**, η οποία διαμορφώνει αμερόληπτη νομική βάση για τις αεροπορικές συνδέσεις. Μετά την υπογραφή της συμφωνίας αυτής, οι κοινοτικοί αερομεταφορείς θα δικαιούνται να έχουν δικαιώματα κυκλοφορίας μεταξύ της Χιλής και οποιουδήποτε κράτους μέλους της ΕΕ όπου είναι εγκατεστημένοι. Οι αερομεταφορείς της Χιλής θα υπόκεινται σε ορισμένες διατάξεις του κοινοτικού δικαίου, όταν εκτελούν πτήσεις εντός της Ευρωπαϊκής Κοινότητας. Λόγω των διαφόρων διμερών ρυθμίσεων, όμως, ήταν αναγκαίο να περιληφθεί στην ‘οριζόντια συμφωνία’ μια ρήτρα περί ‘μη καταστρατήγησης’, έτσι ώστε να αποφευχθεί πιθανή καταστρατήγηση των υπάρχοντων διμερών περιορισμών στα δικαιώματα κυκλοφορίας.

2.2. Η πολιτική αερομεταφορών της Χιλής – Πρωτοπόρα στην ελευθέρωση των αερομεταφορών

Η Χιλή είναι μια από τις πιο προηγμένες χώρες στην ελευθέρωση των αερομεταφορών. Η πολιτική αερομεταφορών της Χιλής βασίζεται στην αρχή της ελεύθερης εισόδου στην αγορά, της ελεύθερης τιμολόγησης, του ανοικτού ουρανού και της ελάχιστης κυβερνητικής παρέμβασης.

- Δεν υπάρχουν όρια στην κυριότητα των αερομεταφορέων της Χιλής από αλλοδαπούς. Το Νοέμβριο του 2004, ένας νέος αερομεταφορέας, ο οποίος ανήκει κατά πλειοψηφία σε Ισπανούς ιδιώτες έλαβε πρόσφατα την αναγκαία άδεια εκμετάλλευσης και την άδεια τεχνικής φύσεως από τις χιλιανές αρχές για να αρχίσει την εκτέλεση εσωτερικών και διεθνών πτήσεων.
- Δεν υπάρχουν φραγμοί στην είσοδο των αερομεταφορέων στην αγορά. Επιτρέπεται στους αερομεταφορείς να λειτουργούν εφόσον διαθέτουν έγκυρο πιστοποιητικό αερομεταφορέα, το οποίο βεβαιώνει ότι μπορούν να εξασφαλίζουν ασφαλείς αεροπορικές δραστηριότητες, και εφόσον συμμορφώνονται με τις αναγκαίες απαιτήσεις ασφάλισής τους.
- Αντίθετα με τις πρακτικές που ακολουθούνται παγκοσμίως, η Χιλή επιτρέπει στους αλλοδαπούς αερομεταφορείς να εκτελούν εσωτερικές πτήσεις, στη βάση της αμοιβαιότητας.
- Στις διμερείς συνδέσεις της με περισσότερες από 30 χώρες, η Χιλή έχει χορηγήσει απεριόριστα δικαιώματα κυκλοφορίας της τρίτης και της τέταρτης ελευθερίας⁶.
- Τα δικαιώματα διεθνούς κυκλοφορίας χορηγούνται με δημοπρασία εφόσον υπάρχουν περισσότεροι του ενός υποψήφιοι. Τα δικαιώματα κυκλοφορίας επιτρέπεται να μεταβιβάζονται ελεύθερα μεταξύ αερομεταφορέων.
- Η Χιλή έχει υπογράψει την Πολυμερή Συμφωνία περί Ελευθέρωσης των Διεθνών Αερομεταφορών (MALIAT) και ένα πρόσθετο Πρωτόκολλο⁷. Βάσει

---

⁶ Τρίτη ελευθερία είναι το δικαίωμα μεταφοράς επιβατών ή/και φορτίου από τη χώρα καταγωγής σε άλλη χώρα. Τέταρτη ελευθερία είναι το δικαίωμα μεταφοράς επιβατών ή/και φορτίου από άλλη χώρα στη χώρα καταγωγής.

της συμφωνίας και του πρωτοκόλλου MALIAT, η Χιλή χορηγεί στις χώρες εταίρους της όχι μόνον απεριόριστα δικαιώματα κυκλοφορίας της τρίτης και της τέταρτης ελευθερίας αλλά και απεριόριστα δικαιώματα κυκλοφορίας της πέμπτης και της έβδομης ελευθερίας⁸.

- Η Χιλή είναι ο κύριος συντελεστής της επιτελούμενης ολοκλήρωσης των αεροπορικών αγορών στη Λατινική Αμερική. Έχει υπογράψει τη συμφωνία Fortaleza, η οποία θεσπίζει την ελεύθερη πρόσβαση στην αγορά υποπεριφερειακών δρομολογίων στη Νότιο Αμερική⁹.
- Η Χιλή δεν παρεμβαίνει στην τιμολόγηση που επιβάλλουν οι αερομεταφορείς, εφόσον δεν το απαιτεί η νομοθεσία περί ανταγωνισμού. Η τιμολόγηση σε μη ανταγωνιστικά, τουτέστιν μονοπωλιακά ή σχεδόν μονοπωλιακά, δρομολόγια εποπτεύεται από τις αεροπορικές αρχές.
- Η οικονομική ελευθέρωση του τομέα των αερομεταφορών συνοδεύθηκε από αυστηρή επιβολή των προτύπων ασφάλειας και προστασίας, των δικαιωμάτων των χρηστών και των κανόνων ανταγωνισμού.
- Ο τομέας των αερολιμένων είναι ανοικτός στις ιδιωτικές επενδύσεις. Οι Ευρωπαίοι επενδυτές έχουν μερίδιο 30% στην κοινοπραξία που διαχειρίζεται τον διεθνή αερολιμένα του Santiago.

3. ΠΕΡΑΙΤΕΡΩ ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΤΩΝ ΣΧΕΣΕΩΝ ΜΕ ΕΝΑΝ ΠΡΟΝΟΜΙΑΚΟ ΚΑΙ ΑΞΙΟΠΙΣΤΟ ΕΤΑΙΡΟ ΣΤΗ ΝΟΤΙΟ ΑΜΕΡΙΚΗ

Η Χιλή είναι ο σημαντικότερος εταίρος της Ευρωπαϊκής Ένωσης στη Νότιο Αμερική. Το Νοέμβριο του 2002, η Χιλή και η Ευρωπαϊκή Ένωση υπέγραψαν συμφωνία σύνδεσης¹⁰. Η συμφωνία θεσπίζει **πολιτική και οικονομική σύνδεση μεταξύ Χιλής και ΕΕ**, στη βάση της αμοιβαιότητας, του κοινού συμφέροντος και της εμβάθυνσης των σχέσεων σε όλα τα πεδία εφαρμογής.

Με τη συμφωνία σύνδεσης ΕΕ-Χιλής θα θεσπισθεί ένας **χώρος ελεύθερων εμπορικών συναλλαγών** έως το 2013. Οι τελωνειακοί δασμοί σε βιομηχανικά προϊόντα θα καταργηθούν τελείως έως το 2010. Η συμφωνία καθορίζει επίσης έναν χώρο ελεύθερων συναλλαγών για υπηρεσίες και προβλέπει την ελευθέρωση των

---

⁷ Άλλες χώρες που έχουν υπογράψει το Πρωτόκολλο MALIAT είναι η Νέα Ζηλανδία, η Σιγκαπούρη και το Μπρουνέι. Η συμφωνία MALIAT περιλαμβάνει επίσης τις ΗΠΑ, και τις Νήσους Σαμόα και Τόγκα.

⁸ Τρίτη ελευθερία είναι το δικαίωμα μεταφοράς επιβατών ή/και φορτίου από μια χώρα σε τρίτη χώρα με δρομολόγια που αναχωρούν από τη χώρα καταγωγής, π.χ. ένας χιλιανός αερομεταφορέας που μεταφέρει επιβάτες μεταξύ Ισπανίας και Γερμανίας με την πτήση Santiago-Μαδρίτη-Φραγκφούρτη. Έβδομη ελευθερία είναι το δικαίωμα μεταφοράς επιστρεφόντων επιβατών μεταξύ δύο χωρών εκτός της χώρας καταγωγής του, π.χ. ένας χιλιανός αερομεταφορέας που μεταφέρει επιβάτες μεταξύ Νέας Ζηλανδίας και Μπρουνέι.

⁹ Άλλες χώρες που έχουν υπογράψει τη συμφωνία Fortaleza είναι η Αργεντινή, η Βραζιλία, η Παραγουάη, η Ουρουγουάη, η Βολιβία και το Περού.

¹⁰ Συμφωνία σύνδεσης μεταξύ της Ευρωπαϊκής Κοινότητας και των κρατών μελών της αφενός και της Δημοκρατίας της Χιλής αφετέρου – Τελική πράξη, *Επίσημη Εφημερίδα* L 352 , 30/12/2002 σελ.3 – 1450. Η συμφωνία άρχισε να ισχύει την 1^η Μαρτίου 2005.

επενδύσεων¹¹. Ωστόσο, οι αεροπορικές υπηρεσίες δεν περιλαμβάνονται στο πεδίο εφαρμογής της συμφωνίας σύνδεσης ΕΕ-Χιλής¹².

Η ΕΕ είναι ο σημαντικότερος εμπορικός εταίρος της Χιλής. Το 2003, οι εξαγωγές της Χιλής στην ΕΕ ανήλθαν σε 7 δις €. Οι εξαγωγές της ΕΕ στη Χιλή ανήλθαν σε 3 δις €. **Μόνον μεταξύ 2001 και 2003, το εμπόριο μεταξύ ΕΕ και Χιλής αυξήθηκε κατά 27%**. Η ΕΕ είναι ο κύριος επενδυτής στη Χιλή με συνολικό απόθεμα άμεσων ξένων επενδύσεων 12,7 δις €, ποσό που αντιστοιχεί σε 36% επί του συνόλου των άμεσων ξένων επενδύσεων¹³.

Το Μάρτιο του 2004, η Χιλή ζήτησε επίσημα την έναρξη διαπραγματεύσεων για μια φιλελεύθερη συμφωνία αερομεταφορών με την Ευρωπαϊκή Ένωση. Στο 2^ο Συμβούλιο Σύνδεσης ΕΕ-Χιλής το Μάιο του 2005¹⁴, επανέλαβε ότι ενδιαφέρεται για μια συμφωνία που θα καλύπτει τόσο την ελευθέρωση της πρόσβασης στην αγορά όσο και τη σύγκλιση σε ρυθμιστικά θέματα. Η έναρξη των διαπραγματεύσεων στο πεδίο των αερομεταφορών **θα ενισχύσει περαιτέρω τους οικονομικούς και πολιτικούς δεσμούς μεταξύ ΕΕ και Χιλής**. Από τη στιγμή που η Χιλή είναι η πρώτη χώρα του Νοτίου Ημισφαιρίου που προσχώρησε σε συμφωνία σύνδεσης και θέσπισε χώρο ελεύθερων εμπορικών συναλλαγών με την ΕΕ, είναι λογικό να είναι μεταξύ των πρώτων χωρών που θα προσχωρήσουν σε μια διεξοδική συμφωνία περί αερομεταφορών με την ΕΕ.

4. ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΟΦΕΛΗ ΜΙΑΣ ΣΥΜΦΩΝΙΑΣ ΕΕ-ΧΙΛΗΣ ΠΕΡΙ ΑΕΡΟΜΕΤΑΦΟΡΩΝ

Ο συνολικός όγκος αεροπορικής κίνησης μεταξύ Ευρωπαϊκής Ένωσης και Χιλής είναι περίπου 600.000 επιβάτες ετησίως. Λόγω της μεγάλης απόστασης, μεγάλο μέρος των επιβατών μεταφέρεται με πτήσεις ανταπόκρισης μέσω άλλων χωρών της Λατινικής Αμερικής.

Παρά το γεγονός ότι οι διμερείς συμφωνίες περί αεροπορικών υπηρεσιών μεταξύ αρκετών κρατών μελών και Χιλής δεν επιβάλλουν περιορισμούς στον αριθμό των πτήσεων, οι σημαντικότερες διμερείς αγορές διέπονται από οικονομική άποψη¹⁵ από συμφωνίες που περιορίζουν την ικανότητα των αερομεταφορέων να προσφέρουν δρομολόγια ανάλογα με τη ζήτηση των επιβατών. Οι **υπάρχοντες περιορισμοί εμποδίζουν τις δυνατότητες ανάπτυξης των αεροπορικών συνδέσεων μεταξύ ΕΕ και Χιλής**. Σύμφωνα με τις προβλέψεις, η μέση ετήσια αύξηση των αεροπορικών συνδέσεων μεταξύ ΕΕ και Χιλής θα είναι 5,9% μεταξύ 2004 και 2008¹⁶.

Τους τελευταίους μήνες, αερομεταφορείς από την ΕΕ και από τη Χιλή έδειξαν ενδιαφέρον να εισέλθουν στην αγορά ΕΕ-Χιλής. Ωστόσο, οι περιορισμοί που υπάρχουν στις διμερείς συμφωνίες δεν τους επιτρέπουν να εκτελούν πτήσεις βάσει προγραμματισμού. Οι **ροές τουριστών μεταξύ ΕΕ και Χιλής αυξήθηκαν κατά**

¹¹ Άρθρο 94 της συμφωνίας σύνδεσης.

¹² Άρθρο 95 παράγραφος 2 στοιχείο δ) της συμφωνίας σύνδεσης.

¹³ Πηγή: Eurostat (2004).

¹⁴ Κοινή Δήλωση του 2^{ου} Συμβουλίου σύνδεσης ΕΕ-Χιλής, 26 Μαΐου 2005.

¹⁵ Η Ισπανία, η Γερμανία και η Γαλλία κατέχουν και οι τρεις μαζί άνω του 90% της επιβατικής κίνησης μεταξύ ΕΕ και Χιλής.

¹⁶ Πηγή: Προβλέψεις της IATA στην επιβατική κίνηση 2004-2008.

50% μεταξύ 1998 και 2004¹⁷ αλλά η περαιτέρω ανάπτυξη της αγοράς τουρισμού θα μπορούσε να εμποδισθεί από τους περιορισμούς που υπάρχουν στις συμφωνίες περί αεροπορικών υπηρεσιών, εάν δεν ληφθούν μέτρα.

Μόνο στο διάστημα μεταξύ 2001 και 2003 οι εμπορικές ροές μεταξύ ΕΕ και Χιλής αυξήθηκαν κατά 27%. Η εξάλειψη των περιορισμών που υπάρχουν στις συμφωνίες περί αεροπορικών υπηρεσιών **θα διευκολύνει την χωρίς περιορισμούς ανάπτυξη του εμπορίου μεταξύ ΕΕ και Χιλής**, δεδομένης ιδίως της μεγάλης απόστασης και του μεγάλου μεριδίου ευπαθών προϊόντων στις εμπορικές συναλλαγές με τη Χιλή.

Η άρση των περιορισμών θα μπορούσε **να προσφέρει μεγαλύτερες επιχειρηματικές δυνατότητες στους κοινοτικούς αερομεταφορείς**. Απαλλαγμένη από τους υπάρχοντες περιορισμούς στον αριθμό των εβδομαδιαίων πτήσεων και των διαδρομών, η αεροπορική κίνηση μεταξύ ΕΕ και Χιλής είναι δυνατόν να αυξηθεί. Ο αριθμός απευθείας πτήσεων μεταξύ ΕΕ και Χιλής αναμένεται να σημειώσει αύξηση, οπότε θα αυξηθεί και το μερίδιο του συνολικού όγκου των κοινοτικών αερομεταφορέων στην αγορά ΕΕ-Χιλής. Η περαιτέρω ελευθέρωση και, συνεπώς, η αύξηση των απευθείας πτήσεων **θα προσφέρει στους Ευρωπαίους επιβάτες και αποστολείς εμπορευμάτων μεγαλύτερη επιλογή πτήσεων προς τη Χιλή**, η οποία είναι σημαντικός εμπορικός εταίρος της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Η αύξηση των αεροπορικών συνδέσεων, και ιδίως των απευθείας πτήσεων, θα διευκολύνει την περαιτέρω **ανάπτυξη των εμπορικών και των τουριστικών ροών μεταξύ ΕΕ και Χιλής**.

Καθόσον οι κοινοτικοί αερομεταφορείς κατέχουν περίπου τα δύο τρίτα της αγοράς επιβατών και το 70% της αγοράς εμπορευμάτων¹⁸ και από τη στιγμή που άνω του 65% των επιβατών στην επιβατική κίνηση μεταξύ ΕΕ και Χιλής είναι Ευρωπαίοι κάτοικοι¹⁹, αναμένεται ότι το **κύριο μερίδιο αυτού του οικονομικού οφέλους θα αποκομίσουν η ευρωπαϊκή αεροπορική βιομηχανία, οι Ευρωπαίοι καταναλωτές και γενικότερα η ευρωπαϊκή οικονομία**.

Με το σύγχρονο ρυθμιστικό της πλαίσιο, η Χιλή προσφέρει εξαιρετικές δυνατότητες εμβάθυνσης των αεροπορικών συνδέσεων με την Κοινότητα μέσα σε έναν Ανοικτό Εναέριο Χώρο, τόσο από άποψη πρόσβασης στην αγορά όσο και από άποψη συνεργασίας σε ρυθμιστικά θέματα. Η αναβαθμισμένη **συνεργασία μεταξύ ΕΕ και Χιλής σε ρυθμιστικά θέματα θα ευνοήσει ακόμη περισσότερο τις αεροπορικές συνδέσεις μεταξύ ΕΕ και Χιλής**.

Ίσως ακόμη πιο σημαντικός από τον άμεσο οικονομικό αντίκτυπο στην αγορά ΕΕ-Χιλής είναι ο μεσοπρόθεσμος αντίκτυπος σε άλλες αγορές αερομεταφορών. Τα **οικονομικά οφέλη των ανοικτών αγορών διεθνών αερομεταφορών** προσδιορίστηκαν με σαφήνεια σε μελέτη που εκπονήθηκε για λογαριασμό της Ευρωπαϊκής Επιτροπής σχετικά με τον οικονομικό αντίκτυπο Ανοικτού Εναερίου

---

¹⁷ Πηγή: Sernatur, Estadísticas de Turismo.

¹⁸ Μεριδία στην αγορά μεταφοράς επιβατών το 2004: Lan Chile 32%, Iberia 31%, Lufthansa 20%, Air France 12%. Μεριδία στην αγορά μεταφοράς εμπορευμάτων το 2004: Lan Chile 30%, Iberia 22%, Martinair 18%, Air France 13%, Cargolux 10%, Lufthansa 7%. Πηγή: Junta de Aeronautica Civil.

¹⁹ Πηγή: Sernatur (2005).

Χώρου²⁰ ΕΕ-ΗΠΑ. Απαλλαγμένη από τους υπάρχοντες περιορισμούς στον αριθμό των εβδομαδιαίων πτήσεων και των διαδρομών, η αεροπορική κίνηση μπορεί να αυξηθεί. Με ανοικτή την πρόσβαση στην αγορά, οι αεροπορικές εταιρείες θα μπορέσουν να εκμεταλλευθούν τις νέες ευκαιρίες της αγοράς και να προσφέρουν δρομολόγια σε διαδρομές που ζητούν οι πελάτες τους. Οι διαμεθοριακές επενδυτικές ροές θα αποφέρουν μεγαλύτερη απόδοση.

Πιο μακροπρόθεσμα, μια συμφωνία αερομεταφορών μεταξύ ΕΕ και Χιλής **θα μπορούσε να επιφέρει ευρύτερες οικονομικές επιπτώσεις στην αγορά αερομεταφορών μεταξύ ΕΕ και άλλων χωρών της Λατινικής Αμερικής**. Η Χιλή είναι ο κύριος μοχλός στην ελευθέρωση των αερομεταφορών στη Λατινική Αμερική και από πολιτική και από εμπορική άποψη. Έχει συνάψει την πιο φιλελεύθερη διμερή συμφωνία περί αεροπορικών υπηρεσιών στον κόσμο με την Ουρουγουάη, η οποία περιλαμβάνει επίσης την πρόσβαση και στις εσωτερικές πτήσεις. Πρόσφατα η Χιλή ενίσχυσε τη συνεργασία της με την Αργεντινή και τη Βραζιλία στο πεδίο των αερομεταφορών και υπέγραψε νέα συμφωνία ‘ανοικτού ουρανού’ με την Παραγουάη. Συνεπώς, η Χιλή έχει σχετικά σύγχρονες και φιλελεύθερες συμφωνίες με όλες τις χώρες Mercosur. Επίσης, είναι καίριος συντελεστής στη διαδικασία ολοκλήρωσης στη Λατινική Αμερική με βάση τις ανάγκες της βιομηχανίας. Η LAN, η κύρια χιλιανή αεροπορική εταιρεία, έχει ιδρύσει θυγατρικές της στο Περού, τον Ισημερινό και την Αργεντινή. Μακροπρόθεσμα, μια συμφωνία αερομεταφορών με τη Χιλή θα μπορούσε να επεκταθεί σε γειτονικές χώρες της στη Λατινική Αμερική, αυξάνοντας ακόμη περισσότερο τα οικονομικά οφέλη μιας διεξοδικής συμφωνίας αερομεταφορών με τη Χιλή.

Τα **σαφή μελλοντικά οικονομικά οφέλη μιας συμφωνίας ανοικτού εναερίου χώρου με τη Χιλή επιβεβαιώθηκαν** σε μελέτη εκτίμησης των επιπτώσεων που εκπόνησε ομάδα ανεξάρτητων συμβούλων. Καίτοι τα βραχυπρόθεσμα οικονομικά οφέλη θα είναι ίσως περιορισμένα λόγω του μικρού αριθμού απευθείας πτήσεων μεταξύ Κοινότητας και Χιλής και της ήδη υπάρχουσας πρόσβασης στην αγορά, υπάρχουν παρόλα αυτά εμπορικά οφέλη για την κοινοτική αεροπορική βιομηχανία ακόμη και βραχυπρόθεσμα. Έχει επιβεβαιωθεί ότι το ρυθμιστικό και πολιτικό πλαίσιο των αερομεταφορών στη Χιλή θα μπορούσε να επιτρέψει την απρόσκοπτη επίτευξη μιας Πρότυπης Συμφωνίας με την Κοινότητα, και να δημιουργηθούν έτσι μεγαλύτερη σύγκλιση σε ρυθμιστικά θέματα και νέες ευκαιρίες για τη βιομηχανία και τους χρήστες της ΕΕ. Επιπλέον, στη μελέτη υπογραμμίζονται τα σημαντικά οικονομικά οφέλη πιο μακροπρόθεσμα για τις ευρωπαϊκές αεροπορικές εταιρείες, το επιβατικό κοινό και άλλους οικονομικούς παράγοντες, εάν ληφθούν υπόψη οι επιπτώσεις στις σχέσεις με άλλες χώρες της Λατινικής Αμερικής.

5. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ: ΣΗΜΑΝΤΙΚΗ Η ΠΡΟΣΤΙΘΕΜΕΝΗ ΑΞΙΑ ΜΙΑΣ ΣΥΜΦΩΝΙΑΣ ΕΕ-ΧΙΛΗΣ ΠΕΡΙ ΑΕΡΟΜΕΤΑΦΟΡΩΝ

Ένα εκσυγχρονισμένο πλαίσιο αερομεταφορών μεταξύ ΕΕ και Χιλής προσφέρει μεγάλες νέες ευκαιρίες ενίσχυσης των αερομεταφορών με ισότιμους όρους

---

²⁰ The Brattle Group, The Economic Impact of an EU-US Open Aviation Area, Study prepared for the European Commission, December 2002.

ανταγωνισμού. Εκτός αυτού, θα ενισχύσει ακόμη περισσότερο τις εξαιρετικές εμπορικές και πολιτικές σχέσεις μεταξύ ΕΕ και Χιλής.

Το μοντέλο αεροπορικής σύμπραξης της Ευρωπαϊκής Ένωσης με τη Χιλή πηγάζει από τη φιλοδοξία να προωθηθεί μια σειρά μεταρρυθμίσεων σε διεθνές επίπεδο. Η συμφωνία ελευθέρωσης των αερομεταφορών μεταξύ Ευρωπαϊκής Κοινότητας και Χιλής θα καθιερώσει ένα σύγχρονο πλαίσιο αεροπορικών υπηρεσιών μεταξύ Ευρωπαϊκής Κοινότητας και Χιλής με όσο το δυνατόν πιο ανοικτή πρόσβαση στην αγορά, καθώς και συνεργασία και σύγκλιση σε ρυθμιστικά θέματα. Εάν επιτύχει, θα μπορούσε να αποβεί το **υπόδειγμα μιας εκτετατεμένης σύμπραξης στις αερομεταφορές με άλλες χώρες της Λατινικής Αμερικής**.

Οι διαπραγματεύσεις θα αποβλέπουν, καταρχήν, σε **αμοιβαίο άνοιγμα της πρόσβασης στην αγορά**. Οι αεροπορικές συνδέσεις μεταξύ ΕΕ και Χιλής εκτελούνται συχνά με έναν σταθμό σε ενδιάμεσο σημείο, το οποίο αποτελεί αφευατού σημαντική αγορά, π.χ. στη Βραζιλία ή την Αργεντινή. Συνεπώς, τα δικαιώματα της πέμπτης ελευθερίας μέσω αυτών των ενδιάμεσων σημείων θα αυξήσουν ακόμη περισσότερο τα οφέλη μιας συμφωνίας με τη Χιλή. Η Χιλή συμφωνεί με το στόχο ελευθέρωσης των αερομεταφορών και έδειξε ήδη κατά τις διερευνητικές συζητήσεις τη βούλησή της να χορηγήσει δικαιώματα ενδομεταφορών, π.χ. το δικαίωμα εκτέλεσης εσωτερικών πτήσεων στη Χιλή. Αυτά τα δικαιώματα ενδομεταφορών θα αποτελέσουν θετικό προηγούμενο στις διαπραγματεύσεις που διεξάγει η Κοινότητα με άλλες τρίτες χώρες.

Το αμοιβαίο άνοιγμα της αγοράς με τη Χιλή έχει ήδη εφαρμοσθεί από ορισμένα κράτη μέλη. Πολύ πρόσφατα, η Φινλανδία ήλθε σε συμφωνία με τη Χιλή, η οποία προβλέπει πλήρη ελευθέρωση της αγοράς. Ωστόσο, άλλα κράτη μέλη δεν έχουν επιτύχει ακόμη προωθημένη πρόσβαση στην αγορά στις συνδέσεις τους με τη Χιλή. Δέκα τέσσερα κράτη μέλη δεν έχουν σήμερα καμιά πρόσβαση στη χιλιανή αγορά. Αυτό το ασύνδετο και κατατμημένο πλαίσιο οδήγησε σε άνισες ευκαιρίες για τους κοινοτικούς αερομεταφορείς, γεγονός που δεν συμβαδίζει με την ισότητα ευκαιριών για όλους τους κοινοτικούς αερομεταφορείς μέσα σε μια ενιαία αγορά.

Με μια διεξοδική συμφωνία αερομεταφορών σε κοινοτικό επίπεδο, οι αεροπορικές συνδέσεις της Κοινότητας με τη Χιλή θα αποκτήσουν μεγαλύτερη συνοχή και θα δημιουργηθούν **σε όλους τους κοινοτικούς αερομεταφορείς ίσες ευκαιρίες για τις πτήσεις προς τη Χιλή**. Επίσης, θα δημιουργηθούν **σημαντικές νέες ευκαιρίες στην αγορά για τους αερομεταφορείς** των 14 κρατών μελών, οι οποίοι σήμερα δεν έχουν κανένα δικαίωμα αερομεταφοράς από και προς τη Χιλή. Μια συμφωνία αερομεταφορών σε κοινοτικό επίπεδο θα δώσει στους μικρότερους αερομεταφορείς τη δυνατότητα να επεκτείνουν το δίκτυό τους στη Χιλή. Παρά το γεγονός ότι η ζήτηση κίνησης μεταξύ αρκετών κρατών μελών και της Χιλής είναι ίσως πολύ χαμηλή ούτως ώστε να αποβούν εμπορικά βιώσιμες οι απευθείας πτήσεις, οι αερομεταφορείς θα έχουν σημαντικά οφέλη από την κοινή εκμετάλλευση των πτήσεων των συμμαχικών εταίρων τους από και προς τη Χιλή.

Οι ανοικτές αεροπορικές αγορές χρειάζονται ένα πλαίσιο, το οποίο να εξασφαλίζει θεμιτό ανταγωνισμό, υψηλά πρότυπα ασφαλείας και προστασίας και περιβαλλοντική προστασία. Άνοιγμα της αγοράς και συνεργασία σε ρυθμιστικά θέματα με σκοπό τη σύγκλιση είναι άρρηκτα συνδεδεμένες. Οι διμερείς συμφωνίες περί αεροπορικών υπηρεσιών μεταξύ ορισμένων κρατών μελών και Χιλής προσέφεραν στους

Χιλιανούς αερομεταφορείς πλήρη πρόσβαση στην αγορά, καίτοι δεν εξασφαλίζουν κατάλληλη ρυθμιστική σύγκλιση. Μια διεξοδική συμφωνία αερομεταφορών σε κοινοτικό επίπεδο με τη Χιλή θα ενισχύσει επίσης **τα υψηλά πρότυπα ασφαλείας προσώπων και πτήσεων, την περιβαλλοντική προστασία, την προστασία των επιβατών και άλλα ρυθμιστικά θέματα.**

Όσον αφορά το περιβάλλον, η συμφωνία πρέπει να συμβαδίζει με τη δέσμευση της Κοινότητας για **αιεφόρο ανάπτυξη**. Εκτός από τα οικονομικά οφέλη που τονίσθηκαν προηγουμένως, η προσδοκώμενη αύξηση της αεροπορικής κίνησης έχει και ανεπιθύμητα αποτελέσματα, ιδίως στην ποιότητα του αέρα, τη στάθμη θορύβου στον περίγυρο των αερολιμένων και στη συμβολή της στην αλλαγή του κλίματος του πλανήτη. Είναι σημαντικό η συμφωνία να μην περιορίζει την ικανότητα της ΕΕ να εφαρμόζει ρυθμιστικά ή οικονομικά μέσα για τον μετριασμό αυτών των ανεπιθύμητων αποτελεσμάτων.

Η διατήρηση του θεμιτού ανταγωνισμού είναι καίριο θέμα στο άνοιγμα των αεροπορικών αγορών. Εάν επιτευχθεί υψηλότερο επίπεδο σύγκλισης σε ρυθμιστικά θέματα, μια διεξοδική συμφωνία αερομεταφορών μεταξύ Κοινότητας και Χιλής **θα εξασφαλίσει ισότιμους όρους ανταγωνισμού** για να αποφεύγονται οι στρεβλώσεις. Η Χιλή διαθέτει ισχυρές αρχές ανταγωνισμού, οι οποίες επιβάλλουν τους κανόνες ανταγωνισμού. Δεν υπάρχει κυβερνητική στήριξη των αεροπορικών εταιρειών, ούτε καν μετά την κρίση που επήλθε στον κλάδο μετά την 11^η Σεπτεμβρίου. Στην ασφάλεια των αερομεταφορών, η Χιλή έχει εξαιρετο ιστορικό στη Νότιο Αμερική, το οποίο μπορεί να συγκριθεί με εκείνο των ευρωπαϊκών προτύπων. Συνεπώς, με βάση το σημερινό επίπεδο επιβολής των προτύπων ασφαλείας και προστασίας, των κανόνων ανταγωνισμού και των δικαιωμάτων των χρηστών των αερομεταφορών στη Χιλή, είναι εξαιρετικές οι **προοπτικές για υψηλό επίπεδο συνεργασίας ή/και σύγκλισης σε ρυθμιστικά θέματα μεταξύ Κοινότητας και Χιλής.**

Στις επίσημες διερευνητικές συνομιλίες, η Χιλή επιβεβαίωσε τη **βούλησή της να επιτύχει υψηλό βαθμό σύγκλισης σε ρυθμιστικά θέματα με την Κοινότητα**, έτσι ώστε να διευκολυνθούν οι αεροπορικές συνδέσεις μεταξύ ΕΕ και Χιλής. Η σύγκλιση αυτή μπορεί να επιτευχθεί μόνον σε κοινοτικό επίπεδο· με διμερείς συμφωνίες δεν είναι δυνατόν να εξασφαλισθεί κατάλληλη συνεργασία σε ρυθμιστικά θέματα. Σε μια διεξοδική συμφωνία θα καθορίζονται οι μηχανισμοί συνεργασίας, ούτως ώστε να εξασφαλισθεί ότι οι κανόνες της συμφωνίας τηρούνται και αναπτύσσονται περαιτέρω.

Η μεγάλη προστιθέμενη αξία μιας συμφωνίας περί αερομεταφορών με τη Χιλή θα μπορούσε να αυξηθεί με παρεμφερείς συμφωνίες με άλλες χώρες της Λατινικής Αμερικής. Για το λόγο αυτό, η νέα σύμπραξη μεταξύ Ευρωπαϊκής Ένωσης και Χιλής θα μπορούσε να αποτελέσει **υπόδειγμα για την περιοχή**, ανοικτό και σε άλλες χώρες που θα θελήσουν να το ακολουθήσουν.

Με βάση όσα προαναφέρθηκαν, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή συνιστά στο Συμβούλιο να την εξουσιοδοτήσει να αρχίσει διαπραγματεύσεις με τη Χιλή για τη σύναψη μιας διεξοδικής συμφωνίας αερομεταφορών.

Η Επιτροπή θα εργασθεί από κοινού με τα κράτη μέλη και όλους τους αρμόδιους παράγοντες στην περαιτέρω ανάπτυξη και επίτευξη των στόχων που καθορίζονται στις οδηγίες διαπραγμάτευσης.